

ENERGETICKÝ REGULAČNÍ ÚŘAD

Masarykovo náměstí 5, 586 01 Jihlava

Sp. zn. OSR-06311/2017-ERU

V Praze dne 8. června 2017

Č. j. 06311-3/2017-ERU

P Ř Í K A Z

Energetický regulační úřad jako věcně příslušný správní orgán podle ust. § 18 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „energetický zákon“), v příkazním řízení podle ust. § 150 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), vedeném pod sp. zn. OSR-06311/2017-ERU s účastníkem řízení, společností **Vodárenská společnost Chrudim, a.s.**, se sídlem Novoměstská 626, 537 01 Chrudim, IČO: 274 84 211, ve věci podezření ze spáchání správního deliktu podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona, rozhodl

takto:

I. Účastník řízení, společnost Vodárenská společnost Chrudim, a.s., se sídlem Novoměstská 626, 537 01 Chrudim, IČO: 274 84 211 (dále jen „účastník řízení“), se tím, že v rozporu s ust. § 68 odst. 3 energetického zákona prováděl dne 12. září 2016 v Hlinsku v Čechách, ul. Jiráskova, u domu č. p. 425, v ochranném pásmu plynárenského zařízení, v rámci realizace výměny uzávěru vodovodní přípojky prostřednictvím strojního mechanismu (bagr zn. JCB 3CX) zemní práce, při kterých došlo k poškození středotlakého plynovodu PE dn 32 (dále jen „plynárenské zařízení“), a tím k porušení zákazu poškození plynárenského zařízení činností v ochranném pásmu či mimo ně, **dopustil spáchání správního deliktu podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona.**

II. Podle ust. § 91a odst. 7 energetického zákona se účastníkovi řízení za spáchání správního deliktu podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) téhož zákona ukládá **pokuta ve výši 25 000 Kč** (slovy: dvacet pět tisíc korun českých), která je splatná do 15 dnů od nabytí právní moci tohoto příkazu na účet Energetického regulačního úřadu vedený u České národní banky, č. ú. 19-2421001/0710, variabilní symbol 21817.

III. Podle ust. § 79 odst. 5 správního řádu ve spojení s ust. § 6 vyhlášky č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení, se účastníkovi řízení ukládá povinnost uhradit **náklady řízení ve výši paušální částky 1 000 Kč** (slovy: jeden tisíc korun českých). Náklady řízení jsou splatné do 15 dnů ode dne nabytí právní moci tohoto příkazu, a to na účet Energetického regulačního úřadu vedený u České národní banky, č. ú. 19-2421001/0710, variabilní symbol 21817.

Odůvodnění

Dne 13. ledna 2017 zahájil Energetický regulační úřad (dále jen „Úřad“) v důsledku zjištění poškození plynárenského zařízení kontrolu ve věci dodržování ust. § 68 odst. 3 energetického zákona účastníkem řízení. Na základě kontrolního zjištění a získaných podkladů vyhotovil kontrolní orgán dne 28. února 2017 Protokol o kontrole č. [REDAKCE], č. j. 00535-10/2017-ERU. Vůči kontrolnímu zjištění uvedenému v protokole o kontrole neuplatnil účastník řízení žádné námítky.

Po prostudování podkladů obsažených v kontrolním spise sp. zn. 00535/2017-ERU, který byl převzat do správního spisu dne 5. června 2017, dospěl správní orgán k závěru, že není pochyb o tom, že se předmětného jednání dopustil účastník řízení a že jsou současně dostatečně zjištěny všechny okolnosti daného případu a byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, ve smyslu ust. § 3 správního řádu. Proto správní orgán přistoupil v souladu s ust. § 150 správního řádu k vydání tohoto příkazu.

Při kontrole bylo zjištěno, že zemní práce v rámci realizace výměny uzávěru vodovodní přípojky prováděl právě účastník řízení. Výměnu uzávěru vodovodní přípojky zajišťoval účastník řízení jakožto provozovatel vodárenské infrastruktury na území bývalého okresu Chrudim. Činnost provozovatele vodárenské infrastruktury vykonává účastník řízení na základě smlouvy o nájmu a provozování vodárenské infrastruktury uzavřené dne 5. ledna 2006.

Dne 23. srpna 2016 vydal správce plynárenského zařízení na žádost účastníka řízení stanovisko zn. [REDAKCE]. Stanovisko ve věci „Havárie vodovodu Hlinsko Jirásková“ bylo vydáno pro účely nezbytného odstranění havárie vodovodu v katastrálním území Hlinsko v Čechách. Součástí stanoviska bylo i vymezení podmínek pro stavební činnosti v ochranném pásmu plynárenského zařízení. V těchto podmínkách bylo mimo jiné stanoveno, že při provádění stavební činnosti v ochranném pásmu včetně určování přesného uložení plynárenského zařízení může být zemina těžena pouze ručně. Přílohou stanoviska byl orientační zákres průběhu trasy plynárenských zařízení v zájmovém území výstavby.

Dne 25. srpna 2016 byla dle Protokolu o vytyčení plynárenského zařízení v místě předpokládané opravy na žádost účastníka řízení vytyčena poloha plynárenského zařízení a průběh jeho trasy v terénu vyznačen barvou. Protokol o vytyčení obsahuje upozornění, že při provádění prací je nutno dodržet podmínky příslušného stanoviska. Dále je v protokolu mimo jiné uvedeno, že veškeré zemní práce do vzdálenosti jeden metr na každou stranu od středotlakého plynovodu je nutno provádět ručně.

Je tedy zřejmé, že vlastní existence plynárenského zařízení v zájmovém území výstavby, průběh jeho trasy v terénu a podmínky, které stanovil správce plynárenského zařízení pro činnost v jeho ochranném pásmu, byly účastníkovi řízení známy.

Z podkladů shromážděných během kontroly vyplývá, že dne 12. září 2016 došlo v Hlinsku v Čechách, ul. Jiráskova, u domu č. p. 425, k poškození plynárenského zařízení. K okolnostem vzniku poškození plynárenského zařízení účastník řízení uvedl, že plynárenské zařízení poškodil jeho zaměstnanec strojním mechanismem (bagr zn. JCB 3CX) při provádění skrývky pevné části komunikace (svrchní a základové vrstvy vozovky), která byla prováděna strojně jako příprava pro ruční výkop sondy. Poškozené plynárenské zařízení bylo dle vyjádření účastníka řízení před zahájením zemních prací vytyčeno a jeho poloha

odpovídala vytyčení. Nacházelo se však v hloubce pouze cca 40 cm pod úrovní terénu a nebylo opatřeno výstražnou fólií ani pískovým obsypem.

Vzniklé poškození plynárenského zařízení bylo bezprostředně nahlášeno jeho místně příslušnému správci, který zajistil jeho následnou opravu. Dle Protokolu o narušení ochranného nebo bezpečnostního pásma plynárenského zařízení číslo hlášení v SAP PM [REDAKCE] ze dne 12. září 2016 byla v důsledku vzniklého poškození přerušena dodávka zemního plynu dvěma konečným zákazníkům pod dobu 3,5 hodiny. Dle Protokolu o úniku plynu z poškozeného plynárenského zařízení č. [REDAKCE] ze dne 23. září 2016 došlo k úniku 19 m³ zemního plynu do ovzduší. Únik trval dvě minuty.

Veškeré požadované náklady vzniklé poškozením plynárenského zařízení účastník řízení provozovateli distribuční soustavy uhradil dne 21. října 2016.

Z fotodokumentace, kterou pořídil správce plynárenského zařízení během jeho opravy, vyplývá, že se poškozené plynárenské zařízení nacházelo pod úrovní asfaltové vrstvy příslušné komunikace v soudržné zemině. Vnitřek výkopu není zaplaven vodou, stěny výkopu i jeho okolí jsou suché. Na fotografiích není patrná přítomnost výstražné fólie.

Ve svých vyjádřeních zn. [REDAKCE] a [REDAKCE], která v průběhu kontroly zaslal dne 20. ledna 2017 a dne 6. února 2017 Úřadu, účastník řízení uvedl, že prováděl výměnu uzávěru na vodovodní přípojce k domu č. p. 425 v ul. Jiráskova z důvodu jeho havarijního stavu, přičemž současně byly vyměňovány i další uzávěry, které nebyly rovněž v dobrém stavu. Dále ve svém vyjádření účastník řízení uvedl, že bezprostředně po poškození plynárenského zařízení nejen kontaktoval jeho místně příslušného správce, ale provedl rovněž stlačení plynárenského zařízení v místě poškození, aby zamezil úniku zemního plynu.

Správního deliktu podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona se dopustí právnická nebo podnikající fyzická osoba tím, že poruší některý ze zákazů stanovených v ust. § 46 odst. 8 až 10 nebo ust. § 68 odst. 3 energetického zákona. V rámci řízení se správní orgán zabýval porušením zákazu poškození plynárenského zařízení při provádění veškerých činností v ochranném pásmu i mimo ně podle ust. § 68 odst. 3 energetického zákona.

V projednávaném případě je tedy znakem skutkové podstaty správního deliktu poškození plynárenského zařízení a trestat tak lze pouze pachatele, který svou činností plynárenské zařízení poškodil. V daném případě není na základě zjištěných skutečností pochyb, že to byl právě účastník řízení, kdo dne 12. září 2016 prováděl v Hlinsku v Čechách, ul. Jiráskova, u domu č. p. 425, zemní práce, při kterých došlo k poškození plynárenského zařízení.

V příkazním řízení přitom bylo z podkladů ve spise zjištěno, že vlastní existence plynárenského zařízení v místech, kde zemní práce v rámci realizace výměny uzávěru vodovodní přípojky prováděl, jakož i přesný průběh jeho trasy v terénu byly účastníkovi řízení známy. Účastník řízení navíc věděl, že činnost, při které došlo k poškození plynárenského zařízení, provádí přímo v ochranném pásmu plynárenského zařízení. Účastník řízení přesto prováděl zemní práce spočívající ve skrývání pevné části komunikace (svrchní a základové vrstvy vozovky) prostřednictvím strojního mechanismu (bagr zn. JCB 3CX). Tyto skutečnosti potvrdil v průběhu kontroly i sám účastník řízení.

Vzhledem k tomu, že při této činnosti došlo k poškození plynárenského zařízení, je z těchto okolností zřejmé, že účastník řízení nepostupoval s maximální opatrností a podle podmínek stanovených správcem distribuční soustavy.

Pro vyloučení případných pochybností správní orgán podotýká, že charakteristickým znakem tzv. správních deliktů právnických nebo podnikajících fyzických osob je skutečnost, že odpovědnost těchto osob je založena porušením právních povinností bez ohledu na zavinění. Jedná se tedy o tzv. objektivní odpovědnost, kdy je věcí účastníka řízení, aby si při výkonu svých činností počínal tak, aby neporušil povinnosti dané energetickým zákonem a nepoškodil zákonem chráněné zájmy.

S ohledem na výše uvedené lze konstatovat, že účastník řízení svým jednáním porušil ust. § 68 odst. 3 energetického zákona a byly tak naplněny formální znaky správního deliktu podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona.

V souvislosti s naplněním formální stránky správního deliktu se správní orgán musel zabývat rovněž naplněním tzv. materiální stránky správního deliktu (škodlivosti správního deliktu pro společnost) tak, jak vyplývá ze závěrů dostupné judikatury Nejvyššího správního soudu (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. května 2007, sp. zn. 8 As 17/2007 - 135). Správní orgán má za to, že jednání účastníka řízení naplnilo rovněž znaky materiální stránky správního deliktu, neboť v jeho jednání lze shledat jistou společenskou nebezpečnost (škodlivost) spočívající v ohrožení zájmu společnosti na bezpečném a spolehlivém provozu plynárenské soustavy, neboť právě aktivním jednáním účastníka řízení došlo k poškození plynárenského zařízení a úniku nezanedbatelného množství plynu.

Správní orgán se v rámci příkazního řízení dále zabýval otázkou možných liberačních důvodů, tedy důvodů zbavujících účastníka řízení odpovědnosti za spáchání správního deliktu ve smyslu ust. § 91d odst. 1 energetického zákona, a dospěl k závěru, že účastník řízení s ohledem na výše uvedené nevynaložil veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení své povinnosti zabránil. Správní orgán však přesto k tvrzením účastníka řízení a dalším zjištěným okolnostem, za nichž k poškození plynárenského zařízení došlo, přihlédl při stanovení výše uložené sankce.

V této souvislosti správní orgán poznamenává, že ani tvrzení účastníka řízení, že plynárenské zařízení se v místě poškození nacházelo pouze asi 40 cm pod úrovní terénu a nebylo opatřeno ochrannými prvky, jej nezbavuje odpovědnosti za spáchaný správní delikt. Ani takto snížené krytí nelze považovat za tak mělké uložení, aby nezabránilo poškození plynárenského zařízení, pokud by účastník řízení neprováděl zemní práce v rozporu se stanovenými podmínkami a navíc do hloubky, která již zcela jistě byla pod úrovní asfaltové vrstvy příslušné komunikace. Poté, co rozrušil asfaltovou vrstvu za použití strojního mechanismu, mohl účastník řízení pokračovat v provádění zemních prací stanoveným způsobem, neboť pod úrovní této vrstvy se již nacházela zemina, tvořící podkladovou vrstvu vozovky. Právě v této zemině bylo plynárenské zařízení uloženo. K jeho poškození proto nedošlo při rozrušování asfaltového krytu komunikace, jehož odstranění jiným než strojním způsobem by bylo možno považovat za mimořádně obtížné, ale při odtěžování podkladové vrstvy vozovky, kde již nebylo použito strojního mechanismu nezbytné.

Z fotografické dokumentace pořízené během opravy poškozeného plynárenského zařízení vyplývá, že místo výkopu i jeho okolí bylo zcela suché. V místě, kde účastník řízení

zemní práce strojním způsobem prováděl, nebyly patrné žádné známky toho, že zde dochází k úniku vody. Účastník řízení se nemusel snažit provést zemní práce co nejrychleji (a tedy i ve vrstvě zeminy strojně) například proto, aby zamezil úniku vody z poškozeného potrubí, nebo proto, že by byl výkop naplněný vodou, nebo jeho okraje promáčené a hrozilo by tak zvýšené nebezpečí osobám, které by do něho sestupovaly a prováděly v něm výkopové práce.

Lze tak uzavřít, že účastník řízení je odpovědný za spáchání správního deliktu podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona.

Za správní delikt podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona lze uložit podle ust. § 91a odst. 7 téhož zákona pokutu až do výše 15 000 000 Kč. Při stanovení výše pokuty postupoval správní orgán v souladu s ust. § 91d odst. 2 energetického zákona.

V řízení bylo zjištěno, že účastník řízení měl k dispozici stanovisko správce plynárenského zařízení k zájmovému území stavby i stavbě samé a před započítím zemních prací bylo provedeno vytyčení plynárenského zařízení v terénu. Tyto skutečnosti správní orgán považuje za okolnosti, které závažnost správního deliktu snižují.

Účastník řízení poškodil plynárenské zařízení při odstraňování poruchového stavu (vadného uzávěru) vodovodní přípojky. Vodovody (část vodovodní přípojky v úseku od odbočení z vodovodního řadu až po uzávěr je součástí vodovodu), stejně jako plynárenská zařízení, plní důležitou společenskou úlohu. Je v zájmu společnosti, aby byl zajišťován jejich bezpečný a spolehlivý provoz a vzniklé závady, které bezpečnost a spolehlivost jejich provozu snižují, byly co nejdříve odstraňovány. Skutečnost, že k poškození plynárenského zařízení došlo při výměně uzavíracího prvku v nevyhovujícím stavu na vodovodním řadu, kdy cílem činnosti účastníka řízení bylo obnovit jeho bezpečný a spolehlivý provoz, považuje správní orgán za okolnost, která závažnost správního deliktu snižuje.

V místě poškození byla hloubka uložení plynárenského zařízení snížena. Tuto skutečnost hodnotí správní orgán jako výrazně polehčující okolnost.

Z pohledu zájmu společnosti na bezpečném a spolehlivém provozu plynárenských zařízení je třeba konstatovat, že následky (typ poškozeného plynárenského zařízení, množství uniklého zemního plynu, počet odstavených konečných zákazníků) správního deliktu byly v tomto konkrétním případě méně významné a závažnost spáchaného správního deliktu lze z tohoto pohledu proto hodnotit jako nižší.

Jako polehčující okolnost správní orgán hodnotí skutečnost, že se účastník řízení aktivně podílel na odstraňování následků svého jednání, čímž zabránil většímu úniku zemního plynu do ovzduší.

Jako polehčující okolnost hodnotí správní orgán také skutečnost, že účastník řízení uhradil škodu způsobenou provozovateli distribuční soustavy.

Správní orgán při ukládání pokuty jako výrazně polehčující okolnost zohlednil, že účastník řízení není evidován v rámci žádného jiného správního řízení za porušení zákona ve věcné působnosti Úřadu, a porušil tak právní předpis ve věcné působnosti Úřadu poprvé.

K výši udělené sankce správní orgán uvádí, že se stále jedná o sankci, která činí méně než 1 % z maximální zákonné výše pokuty. Účastníku řízení tak byla uložena pokuta u spodní

hranice zákonného rozpětí pokuty. Stanovená výše pokuty je zcela přiměřená míře a významu chráněného společenského zájmu upraveného energetickým zákonem. Pokuta však byla zároveň stanovena v takové výši, aby byla způsobilá vyvolat citelný zásah do majetkové sféry účastníka řízení. Právě proto správní orgán uložil účastníkovi řízení pokutu ve výši uvedené ve výroku II. tohoto příkazu, neboť takto stanovenou pokutu považuje za odstrašující a uložená sankce může tak plnit jak represivní, tak preventivní funkci.

Souběžně je výrokiem III. ukládána povinnost úhrady nákladů řízení, neboť správní orgán je podle § 79 odst. 5 správního řádu povinen účastníkovi, který řízení vyvolal porušením své právní povinnosti, uložit náhradu nákladů řízení paušální částkou. Podle ust. § 6 odst. 1 vyhlášky č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení, činí paušální částka 1 000 Kč.

Poučení

Proti tomuto příkazu lze podle ust. § 150 odst. 3 správního řádu podat odpor ve lhůtě 8 dnů od jeho doručení, a to jeho podáním Energetickému regulačnímu úřadu. Lhůta pro podání odporu se počítá ode dne následujícího po doručení příkazu, nejpozději však po uplynutí desátého dne ode dne, kdy byl nedoručený a uložený příkaz připraven k vyzvednutí.

- Otisk úředního razítka -

Mgr. Vlasta Chroustová, v. r.
oprávněná úřední osoba
odbor správních řízení